

Allah'ın Sistemi -2

Senin Evin Hangisi?

İnsan iradeli bir varlıktır. Enerjisini nereye koyarsa hayat orada gelişir. İnsan bir seçim yapar. Ya Allah'ı veli edinir yahut Allah'tan başkalarını. Allah'ı veli edinmek sorumlu insan olmak demektir. Allah'tan başkalarını veli edinmek ise sorunlu insan olmaktır.

kh Evrenin ve yıldızların oluşumu esnasında canlı cansız bütün varlıkların elementleri oluşmuş, ölçüleri belirlenmiştir. Canlıda ne varsa, evrende de o vardır. Evreni oluşturan ne varsa, canlıyı da o oluşturmaktadır. Hor gördüğümüz küçücük bir sivrisinek, koskoca bir evren kadar orijinal, akıllara durgunluk verecek harika bir organizma, bir sanat eseri ve bir tabiat ayetidir (**Bakara 2/26**). Evrende ve yeryüzünde sürekli yaratılan değişip dönüştürülen bir sistem mevcuttur (**Rahman 55/29**). Her varlık belirli bir kader üzerine yaratılmıştır. Güneşten yeryüzüne belli miktar enerji yayılır. Yağmurun bile ölçüsü vardır. Yağan yağmurlar, bütün dünya ve evren bir teraziyle, mizanla, ölçüyle hareket ederler (**Kamer 54/49, Fussilet 41/10, Furkan 25/2**). Hiçbir canlı rızıkını yoktan elde etmez, biriktirmez, israf etmez. Besin zinciri içerisinde kendisine lazım olanı alır, gerisini bırakır. Allah herkese yetecek kadar rızık vermiştir. İnsanoğlu da adaletli davranmalı, evrendeki bu düzen ve ahengi bozacak davranışlardan kaçınmalıdır. Çünkü yeryüzündeki hayat Allah'ın yarattığı bu

düzen ve denge sayesinde sürmektedir. Bu nedenle aynı sistem insanın sosyal hayatı için de vardır (**bkz. Rahman 55/7-9**).

İnsan iradeli bir varlıktır. Enerjisini nereye koyarsa hayat orada gelişir. İnsan bir seçim yapar. Ya Allah'ı veli edinir yahut Allah'tan başkalarını. Allah'ı veli edinmek sorumlu insan olmak demektir. Allah'tan başkalarını veli edinmek ise sorunlu insan olmaktır. Her insan kendi sosyal çevresi içerisinde yaşar veya yok olur. Allah'ı veli edinenlerin bir araya gelerek oluşturdukları toplumsal yapılarda insan insanın şifası olurken, Allah'tan başkalarını veli edinenlerin oluşturdukları toplumsal yapılarda insan insanın kurduna dönüşür.

ALLAH'I VELİ EDİNERİN EVLERİ, KURUMLARI

Eğer insan, evrende ve yeryüzünde olduğu gibi yaratıcının kendisi için koyduğu sosyal, siyasi ve ekonomik yasalara uyarak Allah'a güven, kanaat ve paylaşım

Eğer insan, evrende ve yeryüzünde olduğu gibi yaratıcının kendisi için koyduğu sosyal, siyasi ve ekonomik yasalara uyarak Allah'a güven, kanaat ve paylaşım üzerine bir toplum düzeni oluşturursa rızık konusunda bir sıkıntı çekmeyecektir.

Allah'tan başkalarını veli edinenlerin evleri, kurumları, o kurumları oluşturanların hırs ve tutkularına göre şekillenir. Çıkar ve menfaat odaklı kurulan evler, merkezler, kurum ve yapılar tıpkı örümceğin beytine benzerler.

üzerine bir toplum düzeni oluşturursa rızık konusunda bir sıkıntı çekmeyecektir. Bu durum ancak Allah'ı veli edinen insanlar için geçerlidir. **Göklerin ve yerin nuru olan Allah, ... dileyen** (kendisini veli edinen) **kimseyi aydınlığına** (hidayetine) **iletir... Bu nur, Allah'ın onların yüceltilmesine ve isminin zikredilmesine izin verdiği evlerdedir (büyüt).** Onların içinde sabah akşam onu tesbih ederler (Nur 24/35-36). Ayette geçen evler; Allah rzasını

hedefleyen, onun koyduğu norm, kural ve hükümlere göre yaşama çabası verilen, maddi ve manevi faaliyetlerin yürütüldüğü her türlü yapılardır. Özelde mescitler, genelde ise evler; ticari, idari, ekonomik ve sosyal faaliyetlerin yürütüldüğü mekân ve işletmeler, kurum ve kuruluşlardır. O evleri, kurumları oluşturan adamlar, nefislerinin, çıkar ve menfaatlerinin peşinden koşmazlar. Çıkar gruplarına ve lobilere bağlanmazlar. Böyle kurumlar oluşturmadıkları gibi destek de vermezler.

Aksine ticaretin de alışverişin de kendilerini Allah'ı hatırlamaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoyamadığı kişilerden olurlar. Korunması gereken bağları korurlar. Sahip oldukları her bir varlığı emanet olarak görürler. Emeği, iyiliği, yardımlaşmayı yüceltirler. Yalnız Allaha kulluk eder, kula kullukla, cehaletle, zulümlerle, sömürüyle mücadele ederler. **Çünkü onlar, kalplerin ve gözlerin ters döneceği bir günden korkarlar. Yaptıklarına karşılık Allah onlara en iyi karşılığı verecek ve lütfundan daha fazlasını da verecektir. Ve Allah böyle bir hayatı tercih edip dileyenleri hesapsız rızıklandırır** (Nur 24/37-38).

ALLAH'TAN BAŞKASINI VELİ EDİ- NENLERİN EVLERİ, KURUMLARI

İnsan hırsına ve tutkularına kapılır (**Furkan 25/43**), kişisel, sınıfsal veya etnik menfaatlere dayalı bir hayat arayışı içerisine girerse, siyaset, sermaye, sanat gibi alanlarda bu hayatı kendisine sağlayacağını umduğu kişilere, kurumlara, ideolojik yapılara bağlanarak onlara destek verirse (**Yasin 36/74, Meryem 19/81**) işte bu tam olarak Allah'tan başkalarını veli edinmek anlamına gelir. Böyle kişiler bir araya geldiklerinde bencil, pragmatist ve her şeyi metalaştıran bir toplum yapısı ve toplumsal kurumlar (büyüt: evler) oluşacaktır. Böyle evlerde bizi insan eden fitri kurallar ve yasalar hükmünü kaybedecek, kuralsızlık ve kaos oluşacaktır. İnsanlık, aile, komşuluk, akrabalık, hemşehrilik, arkadaşlık, misafirlik gibi bağlar ve değerler kaybolacak, yerine yeni dinler (ideolojiler, yaşam modelleri) ikame edilecektir. Böyle evlerde kendini ve çıkarını düşünen (bencil, pragmatist), kendi cinsiyetini (seksizm, erkek egemen, feminizm), kendi ırkını (ırkçı, faşist, şovenist), kendi toplumunu (sosyalist), kendi fikrini yücelten (fa-

natizm), parasına ve malına göre değer kazanacağını düşünen (kapitalist), yağcı, şımarık, iki yüzlü ve silik kişiler türeyecektir. Bu durumda benliği, varlığı, kavmiyeti, cinsiyeti ve toplumu temsilen bizler ve ötekiler olmak üzere iki grup oluşacaktır. Böyle bir toplum modelinde hak ve hukuk çığnenecek, herkes birbirini yiyecektir. Şu ayetleri bu gözle inceleyelim:

**Allah'tan başka dostlara sarılanların durumu örümceğin durumuna benzer. Örümcek bir ev edinir (beyt) ama kurulan evlerin (büyüt, kurumların, yapıların) evheni (en zayıfı, en güvenilmezi, en tehlikelisi) örümcek yuvasıdır. Keşke bunu bilse-
lerdi** (Ankebut 29/41).

Örümceğin hayatından hareketle insan davranışlarına temsili kıyaslama yapılan bu ayeti anlayabilmemiz için insana dair sosyoloji ve psikoloji bilimini, örümceğin hayatına dair araknoloji bilimini iyi bilmemiz lazımdır. Bilinenin aksine çoğunlukla dışı örümceğin kurduğu ağ, onun yuvası değil, böcekleri yakalamak için kurduğu

tuzaktır. Dünya'nın her yerinde farklı yaşam ortamlarında hatta tatlı sularda bile rastlanan örümceklerin çoğu karasal ortamda taş, kaya ve ağaç kabuklarının altında, oyuklar içerisinde, insan yerleşim birimlerinde ise bodrum, tavan arası gibi nemli ve loş yerlerde yaşamlarını sürdürürler. Örümceklerin bir kısmı serbest dolaşım avlandıkları halde (geziciler) diğerleri örmüş oldukları ağa bağımlı olarak yaşarlar (ağ yapımcılar).

Örümceğin bir aile ve toplum hayatı yoktur. Bireysel çıkarlara dayalı bir hayatı vardır. Oldukça geniş tür çeşitliliğine sahip örümceklerin (az görülen istisnalar dışında) ortak özellikleri bireysel yaşamaları, diğer böceklerle, birbirlerine, hatta eşine ve yavrularına bile saldırarak yemekten çekinmemeleridir. Bazı türlerde aç yavrular annelerini ve hatta kardeşlerini yiyebilirler.

Allah'tan başkalarını veli edinenlerin evleri, kurumları, o kurumları oluşturanların hırs ve tutkularına göre şekillenir. Çıkar ve menfaat odaklı kurulan evler, merkezler, kurum ve yapılar tıpkı örümceğin beytine benzerler. Siyaset ve sermaye odaklı şirket ve kurumların vaat ve propagandaları, reklamları, bilimsel görünen telkinleri tarafından algı yönetimine tâbî tutulan, sü-rüleştiren insanlar bir anlamda örümceğin evine giren böceklerin akıbetine uğrarlar. Örümceğin beyti o evlere uğrayanlar için tamamıyla bir ölüm tuzağıdır, ihanetin merkezidir.

Kendisini toplumdaki soyutlayıp kendine çıkar amaçlı bir yaşam alanı, bir çevre oluşturan insanlar bir anlamda kendi kafeslerini örmekte ve kendi dar sosyal çevreleri içerisinde kilitlenerek yok olmaktadır (**Müddesir 74/38**).

Ne zaman zayıf ve kırılgan bir şeyin peşine düşerseniz siz de onun gibi zayıf ve kırılgan hale gelirsiniz. Bu tür yapıların içerisine girenler, bu yapıların tehlikeli olduğunu, kanunsuz olduğunu ve kimsenin kimseye güvenemeyeceğini bilerek girerler, "bir koyup on alınız" mantığıyla hareket ederler. Ancak Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olurlar. Çünkü çıkar ve menfaat ilişkileri üzerine kurulan bu tür hiyerarşik düzenlerde insan insanın kurduna dönüşür. Bir taraftan süflü isteklerin her seferinde yeni bir sürümünü çıkararak varlığını sürdüren ideolojik sistem kendisine bağladığı insanların hayatını, umutlarını ve emeklerini sömürür; diğer yandan sistem içerisindeki insanlar da birbirlerinin omuzlarına çıkmaya ve birbirlerini yemeye başlarlar. Belli ideolojik çıkarılara dayanarak yapılan devrimlerin, gerçekleştiğinde önce kendisine hizmet edenleri yedikleri bilinmektedir. **Allah'tan başka kendilerine dostlar edinenlerin hali işte budur. Keşke bunu bilselerdi** (Ankebut 29/41).

Bu ayetlerde ayrıca heva ve heveslerine kapılarak Allah'tan başkalarını, güçlü gördüğü yapıları kendisine dayanak edinen, güvenen, kendilerini o yapıların bir parçası olarak yapılandıran (veli edinen) kişilerin kıyamet gününde birbirlerini yiyeceklerine de işaret vardır (**Araf 7/38-39, Ahzap 33/67, 68, Fussilet 41/29**).

Allah insanlara gerçekleri kavrayabilmeleri için **misaller vererek anlatır**. Bu misalleri ancak varlığa konulmuş yasaları (ayetleri) okuyarak ilahi kudret akışlarına şahit olan, yaratan ile yaratılan arasında **akıl bağı kurabilen ilim sahipleri** anlar (Ankebut 29/43). İnsanların ekonomik, siyasi ve sosyal hayatlarını düzenleyen kanunların herkes farkındadır. Hiç kimse bu kanunların arkasında, bunları koyan ve işleten birtakım bürokratların ve devlet adamlarının olduğundan şüphe etmez. Bu nedenle, misalleri anlayanlar sadece bilgi sahibi olanlar değildir. Göklere ve yerlere, canlı cansız tüm varlığa ve insan hayatına konulan ve kursesiz işleyen sistemin arkasında bir yaratıcının olabileceğinin farkına varan kişilerdir.

SÖZÜN ÖZÜ

Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah'tır. O, bir işin olmasını dilerse ona sadece ol der ve oluş sürecine girer (Bakara 2/117). **Gökten yere bütün işleri o düzenler** (Secde 32/4-5). **Göklerde ve yerde bulunan her canlı tüm ihtiyaçlarını O'ndan ister. O ise, sayısız isim ve sıfatlarıyla her an sınırsız tecelli ve yaratma hâlinindedir** (Rahman 55/29). **O her an hayata müdahildir** (Rahman 55/29). Bu nedenle evrende kaos değil, düzen vardır. O halde ey insan, başkalarını değil, **yaratıp düzene koyanı, her şeyi ölçüyle yapıp doğasına göre görevini belirleyeni tesbih et** (Ala 87/1-2). Kuralları Allah tarafından belirlenmiş bir hayata evet diyerek yalnız Allah'ı veli edin. "Avazeni Davud gibi sal şu cihana". Tüm evrenle ve yeryüzündeki canlı, cansız bütün varlıklarla beraber zikir, tesbih ve takdis eylemine katıl. Çünkü her şey yok olacak. "Baki kalan bu kubbede bir hoş seda olacaktır." (**Bkz. Sad 38/18, Baki Divanı**).

ÖRÜMCEKLERLE İLGİLİ KAYNAKLAR

- 1: <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96r%C3%BCmcek> (Erişim Tarihi, 15.10.2021).
- 2: Sırtı Kar, 2015. Araneae (Örümcekler). İçinde Artropodoloji. Editörler: Z. Karaer, N. Dumanlı. S. 56-59. Medisan Yayınevi.